

EPERJESI LAPOK

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 12 K.

Félévre 6 K.

Negyedévre . . . 3 K.

Hirdetési díj: Egyhasábos
peltisor egyszeri hirdetésre
15 f. Közlemények sora 40 f.
**POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI,
KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP**
**Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek
és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.**
Szerkesztőség és
:: kiadóhivatal ::Kösch Árpád
könyvnyomdája
Eperjes, Fő-u. 59.
:: Telefon-szám 16. ::

A hétről.

A kormány lemondott. A király a lemondást el is fogadta. S az ország közvéleményét talán sohasem izgatta jobban a kormány bukásának miértje, mint éppen most. Valahogy úgy van vele mindenki, hogy másban keresi a kormány bukásának okát. A radikális hívek a választójog kiterjesztésének kismérvű engedékenységeben keresik a bukás okát s hozsannával fogadják a kormányválság híreit.

A történelmi osztály, a burzsoázia, melyeknek elsősorban üzen hadat a radikális, nem hiszi, hogy a választójognak sürgősségi kérdése lenne a bukás oka. Hiszen oly sok, ezen kérdésnél sürgősebb kérdés vár megoldásra. Ezek a béke idejében, nyugodtabb időben szeretnék megoldani a magyar állam *nemzeti* életének szempontjából annyira fontos, talán legfontosabb kérdést.

S máris hatalmas tiltakozás hangzik fel a radikális ellen. A városok polgársága országosan szervezkedve minden csábítás ellenére óvakodik még a radikális lobogója alá sorakozni. Az ország gazdaközönsége nyílt kifejezést ad a radikális mozgalom miatt való aggodalmának s hathatós védekezésre készül.

A vármegyéből, a *nemzeti* közvéleménynek e tiszteletreméltó szószerkeiről szintén tiltakozások hangzanak el, féltve a *nemzeti* állam magyar karakterét.

S keresve keresik a kormánybukás okát, amely talán más külpolitikai okozatú.

*

Mult vasárnap tartották meg az állami tisztviselők közgyűlésüket a fővárosban, az ország régi házában, hogy megtudják a kormány választását követeléseikre, amelyeket a húsvéti gyűlésen terjesztettek elő, hogy azok teljesítésével biztosítsák megélhetésüket.

Az eredmény, az általánosan ismert eredmény a kormány szűkkeblősége folytán nem elégitette ki a tisztviselői kart, amely elkeseredve újból előterjesztette húsvéti minimális követeléseit.

Most, hogy a kormányválság beállott,

a tisztviselői kar tanácstalan. Segélyre, gyors segélyre van szüksége. S ki tudja, hogy a kormányválságban mikor nyernek megoldást az ő kívánságai, melyeknek kedvező megoldásától függ az ő megélhetése.

*

A hatodik hadikölcsönre való jegyzések folynak az egész országban. Sáros az eddigi öt kölcsönben is előljárt áldozatkészségével. Az elért eredmények méltóak voltak Sáros régi jó nevéhez. Bizonyosak vagyunk benne, hogy a mostani hadikölcsönben is oly eredményt fog elérni Sáros hazafias közönségének áldozatkészsége, amely méltó lesz az előbbiekhez.

Legelső pénzügyeink valósággal nemes versenyre keltek, hogy egyik felülmulja a másikat az eredményben.

A kedvezményes jegyzés határideje ugyan a mai nappal már lejárt, de a hátralevő hónap eredménye sem fog viszsamaradni az eddigőtől.

Egy hálás bokorgyümölcs (háborús világításban).

Hogy a földművelés minden ágazata mennyire fontos és mily mélyen fonódik az egyes, a család s az egész társadalom és az összesség életébe, erre a háború előidézte nagy kizökkenés tanít meg legjobban mindenkit, különösen azokat, akik kicsinylő lenézéssel kísérték annak aprólékos megnyilvánulásait a béke zavartalan napjaiban.

Ámde azóta minden gyökeresen megváltozott.

Ma mindennek nagy az értéke. Kertészeti szempontból még a legcsekélyebb tápláló növénynek, a legigénytelenebb gyümölcsfának is. Ez utóbbinak annál inkább, mert a termelésben a tömeget és az állandóságot képviseli. De viszont a nagytörzsű fák szakértelmet, gondos előkészítést, ápolást és hosszabb türelmet igényelnek, míg izmossá és termővé fejlenek. Nem így a bokorgyümölcs, mely kevesebb utánjárással és rövid idő alatt lesz termővé. Kivált ezeknek legáltalánosabb faja, a ribizke vagy tengeri szőlő, melyet éppen szerény és igénytelen volta miatt sokan lebecsülnek, a maguk kárára,

mint minden felületes ember, aki az igazi értéket felismerni és megbecsülni nem tudja. A ribizkének oly sokoldalú a használata, hogy érdemes e tulajdonságánál fogva mindig, de különösen e felkavart háborús időben különös figyelmünkre méltatni.

Nagy elismerésünkre méltó már azért is, mert rendkívül könnyen meghonosítható, akár egy régi nagy bokor fiatalabb gyökeres hajtásainak szétválasztása, akár dugványozás által. Ez utóbbit úgy hajtjuk végre, hogy kora tavasszal a nagy bokorból levágott egészséges vesszőket puha, nedves földbe teszünk. Hamar gyökeret eresztenek és új törzssé izmosodnak. Talajban meg éppen nem válogatós. A legrosszabb földben és bármely zugban szerényen meghúzódik és árnyékos helyen is megél. Természetes, hogy növényünk e szerénysége okos embert nem fog arra bátorítani, hogy talaját elhanyagolja, ahelyett, hogy tisztítaná és javítaná. Mert hisz saját érdekét szolgálja mindenki, aki bármely növénynek megadja azt, amire szüksége van: elsősorban a jó talajt, aztán a levegőt és napsugarat. Így lesz bőtermővé és hoz zamatos gyümölcsöt. Emellett az a páratlan előnye van, hogy minden évben bőven terem, nem úgy, mint nagy fáink, melyek az időjárás szélsőségeit és a növényi és állati kártevők befolyását oly hamar megsínylik.

Egy másik kiválósága e bokorgyümölcsnek, hogy igen sokoldalúan használható. Mielőtt gyümölcsöt hozna s még mielőtt más, valamirevaló zöld főzelékkel rendelkezni: szép, formás levelei kitűnő főzelékül használhatók fel s mint friss növény pótolja a megúzott téli káposztát — mentse ki a merész konyhai digressziót a háború kérlelhetlen zsarnoki ostora! — párolva, belefőtt sóskalevéllal vagy a téli káposzta levélével savanyítva s tejfellel szelidítve és a káposztaszerű hústöltelékkel apró gombócokat főzve bele. Amellett, hogy hosszabb időn át egy kitűnő új főzelék áll rendelkezésünkre, a levelek vastartalma sem utolsó előnye. Később üdítő gyümölcs, mely — mint testvére, a köszméte — szintén tetemes mennyiségben tartalmazza a vérszegényeknek annyira szükséges vasat, sokféleképpen használható: nyers gyümölcsnek, cukrozva vagy anélkül, befőttnek, íznek, szörpnek, bornak és ecetnek. Mint íz és szörp megbecsülhetetlen egyes térszertaneműekhez, sőt tejbefőtt búzadarához vagy rizshez is. Természetes,

VÁROSI-SZINHÁZ.

 Tessék
a talragaszokra ügyelni!

Május 28-ikán, hétfőn

5, 7 és 9 órakor

:: és 29-ikén, kedden

1/26 és 9 órakor:

a budapesti szinpadok

legkedveltebbjeinek

MŰVÉSZI KABARET-ELŐADÁSA.

hogy mint ilyen magvatlanítva, de héját mint íztadót belekeverve kerül befőzésre.

Kiváló, *egészséges borra is* feldolgozhatjuk, kivált a szőlőszegény vidékeken. A mai drága borárok mellett pedig igazán kifizeti magát. Ha jól van készítve, sok szőlővidék borát lefözi, úgy hogy ez a csillogóan átlátszó, kitűnő zamatú, egészséges ribizkebor méltó helyet foglalhat el bármely előkelő ház asztalán. S amennyiben a valódi bor ára a rossz munkáviszonyok, gyakori tavaszi fagykarak és a szőlő rendkívül sok igénye miatt tetemesen megrágult: érdemes a gyümölcsborokat, így a ribizkebor is figyelmünkre méltatni és nagy körben általánossá tenni. Készítési módja családunkban ekként dívik:

A jó eretten leszedett ribizkefűrtök álljanak egy napig. Aztán zúzzuk össze például egy dézsába. Se a szedésnél, se a feldolgozásnál kenyeret fogni nem szabad, mert az elhulló kenyérmorzsa tejsavas erjedést idézne elő, mint például a kovászos ugorkánál. Sőt evés után a foglalkozók jól mossák meg kezeiket! Ez az óvatosság minden kezelésnél elejétől végig fontos. Az összezúzott ribizkét új szita felett — mely lisztes nem lehet! — jól kifacsarjuk. Egy vékaribizkéből 10—12 liter levét kapunk. Most minden liter lére veszünk 2 liter forrás- vagy vezetéki vizet. Hidegen is jó, de célszerűbb, ha előbb fölforraltjuk és bele annyi kilogramm süveg-cukrot vagy mézet adunk, ahány liter a ribizkelé, sőt elég 75—80 deka is ezekből. Ha a cukor feloldódott és langyossá vált vize, megkavarva beléje töltjük a ribizkelevet s ezt aztán hordóba vagy nagyobb üveg-edénybe szűrjük le, de ezek tele ne legyenek. Hagyjunk egy jó arasznyi üres tért, az üvegben kevesebbet, de félig nem tanácsos hagyni, mert megecetesedik. Ha több levét akarunk nyerni, a cukor hozzáadása előtt a ribizke törkölyét a meleg vízzel átmoszuk.

Fontos, hogy a gyümölcslé vassal, rézzel ne érintkezzen. Erjesztésre keressünk alkalmas helyet. A pince nem jó, mert hűvös.

Tiszta levegőjű kamaraféle helyiség kell neki, melynek temperaturája 15—22 C°. A hordó be nem dugható, hanem szájjára kimosott homokkal töltött vászonzacskót, 15 cm²-est teszünk s ezt mindig rajta hagyjuk, míg erjed. 7—8 hét múlva, mikor megtisztult, lefejtjük a seprőről és ekkor már teletölthető az edény, de ledugni még ekkor sem szabad, mert tovább forr a lé, hanem a homokos zsákkal kell fedni s csak aztán, teljes kiforrás után ledugaszolni. Az egykilós cukrozással majdnem aszúbert nyerünk. Így készítve tökéletes ribizkeborot kapunk, mely ellentállóbb és tartósabb a szőlőadta bornál és gyönyörű átlátszó s csillogó, egészséges italt ad, nem ritkán tökéletes aszút.

Majdnem még értékesebb az, amit a fennmaradt ribizketörkölyből lehet készíteni: a páratlan tökéletességű ecet, melynek előállítás a következő: a borseprőt leöntjük egy olyan nagyságú edénybe (üveg vagy hordó), amellyel az körülbelül félig megtelik. Töltünk rá mézes- vagy cukrosvizet annyit, amennyi a seprő és befedve hideg helyre állítjuk, például a sütő felett. Jó ezt hetenkint egyszer összerázni. Az ecet érése lassú, de tökéletes. Az őszi előkészítés csak tavaszra érik meg.

Ha egyszer leszűrtük az ecetet, ágyát még egyszer és ugyanolyan módon használhatjuk ecetkészítésre, mint fentebb. És ha már nem is fordítjuk azt e célra, ne öntsük ki, hanem keverjük apránként sertések ételébe és etessük meg velük. Így a ribizkebor utolsó maradványa is hasznosan értékesül. A nyert ribizkeecet pedig, mely mézecetnek is nevezhető, legegészségesebb valamennyi ecet között és mert alig kerül valamibe, érdemes előállítani.

Ily nagy és sokféle hasznát veheti az okos termelő az egyszerű és szerény ribizkeboroknak! **A. K.**

A király halálával gondol az eddigi hadikölcsönöknél a lakosság teljesítményeire s 12 milliót jegyzett; teljesítse ki-ki hazafias kötelességét!

Alig van szó, melynek tágabb jelentése lenne. S ennek az az oka, hogy e név nem egy személyt megjelölő mesternek, vagy rendszert megállapító iránynak a neve, hanem gyűjtőfogalom, mely egy félszázados kornak szellemét, lelkiségét, művészetét, érzés- és kedélyvilágát, egész családi és társadalmi életét karakterizálja. Annak a kornak hangulatát fejezi ki a biedermeier szó, amikor a napoleoni nagy világégés után, a háborúk kábultságából Európa polgára ismét visszatért csendes otthonába s igaz lélekkel végzett becsületes munkája mellett éldegélt azoknak a szerény igényeinek, amelyeket a háborús világot követő általános anyagi depresszió számára még meghagyott.

Ennek a kornak embere, amikor otthonát megalkotni és berendezni kívánta, nem gondolhatott a renaissance-, barok-, rokokó- vagy akár az empire-világnak pazar, fényűző stílusgazdagságára. Ilyesmire nem igen volt elég pénze; csupán arra törekedett tehát, hogy olyan ipar, termékeket helyezzen maga köré, amelyek célszerűek, megfelelnek a szükségletnek, a jogosult kényelemnek s amelyeket becsületes kezek szo-

A műkiállítás házi-hangversenyei.

Műkiállításunk nemes intencióinak népszerűségét ékesen bizonyítja az, hogy annak sikereihez szíves örömmel járul hozzá mindenki azon eszközökkel, melyek rendelkezésére állanak. Ez magyarázza azt a már eddig is elért gazdag anyagi eredményt, amely a nagy és kegyeletes hadicélt szolgáltni fogja.

Nemcsak műkedvelőink, hanem országos, sőt világhírű művészek, akiket a cél javára szereplésre fölkért a rendezőség, a legönzettebb ambícióval hozzák el tudásukat, hogy a bájos kiállítás közönségének műelvezetést nyújtsanak.

Ily rendkívüli szerencsében részesült kiállításunk május 19-ikén. *Baán Achillesné* sz. Berthóty Gizella úrinő — akinek kiváló énektalentumában városunk közönségének ezeltől már több ízben volt alkalma gyönyörködni s aki ma már a budapesti m. kir. Operaház tagja s messze ismert művésznő — szintén eljött hozzánk, hogy a hőskök sírjára letegye kegyeletének nemes adóját. A nagylelkű adomány az a gazdag program volt, amellyel házi-hangversenyünket eseményé, kiállításunk dísztermét előkelő nagyvárosi koncertteremmé tette. A művésznő Verdi *«Traviata»* nagy áriáján kívül Schumanntól, Schubertől, Kacsóh, Dienzl és Székácstól énekelt gyönyörűséges dalokat. A termet s a szomszéd helyiségeket is zsúfolásig megtöltő műértő hallgatóság minden szám után szünni nem akaró lelkesedéssel ünnepelte a bájos hangú ihletett művésznőt, aki énekének varázsával a művészetnek legmagasabb kivánalmait is a legteljesebb mértékben ki tudja elégíteni. Énekszámait *László* Lajos úr kísérte igen finom alkalmazkodással.

E házi-hangversenyünk másik szereplője *Wohánerné Hoffmann* Olga úrinő volt, akinek nagy talentumát Széchenyi-köri zeneestélyeinkből jól ismerjük. A kiállítás rendezőségének, mint a jelenlévő közönségnek hálájára méltó, hogy házi-hangversenyeink értékét szíves föllépésével emelte. — Bortkiewicz *«Prelude»* és Chopin *«Impromptu»* zeneműveit adta elő ez alkalommal művészi tökéletességgel.

Ezen házi hangversenyünkön föllépett még

lid módon állítanak ki. Legyen az otthon egyszerű, feszélytelen, a bútor használható, olcsó, kényelmes és tartós, az ember egyéniségéhez alkalmazkodó.

E kor építőművészete is magán viseli az általános lelkihangulat képét. Nem épülnek lovagvárak, reprezentáló, méreteikkel vagy díszekkel kérkedő paloták. Eltűnnek az oszlopos, pilléres szerkezetek, a cifra oromzatok. A művész alkalmazkodik az építő technikushoz s ezzel az ellenfelével szövetségre lép.

Az a fő, hogy lakást alkossanak, derűs otthonot nyújtsanak, egyszerű, meleg, bensőséges családi fészket, ahol egyszárnyas kis ajtók, a falakon ismerősök portréi vagy holmi naiv tárgyú képek s búbos kemencék fogadják a gazdát. A ház melletti kis kert, ahol barátságos tarkaságban virítanak a szerény honi virágok, az árvácskák, muskátlik, georginák, stíluszerű kiegészítője a biedermeier otthonuló embere lakásának. Egy házi veranda vagy kerti lugas már teljessé teszi az otthon kényelmét és kellemét. Itt folyik a bizalmas beszélgetés, a politikálgatás, érzélgő versek, romantikus regények olvasgatása,

TÁRCA.

Finále.

Szive hideg volt, az arca nyugodt.
Vonásai: fehér-gyász köbe véstén,
Mint sápadt rózsá hamvasztó szín ködében.

Rámnézett mindent elfeledéssel.
Arca nyugodt volt, lelke hideg,
Elszunnyadt, csendes mindegyik ideg.

Azt hittem, minden anygalka holtan
A virágöntő égből lebukott:
Szive hideg volt, az arca nyugodt.

Marencsin Zoltán.

Biedermeier.

Írta: Dr. Wick Béla.

Műkiállításunkon igen gyakran hagyja el ajkunkat ez a szó. A legkülönfélébb hajlású és szerkezetű bútorok mutatkoznak be nekünk e néven s mi helyeslőleg ismételve megállapítgatjuk: ez biedermeier, az biedermeier, emez-amaz is biedermeier.

Védjegy.

A világ **legdrágább**, de egyszersmind **legjobb** szivarkahüvelye:

„MODIANO-CLUBSPECIALITÉ”

Vigyázat: Utánzatok vannak forgalomban! Sodorni való papír ára 20 fillér.

kisszebeni vendé Zichy Gézátlól e nagyszabású kö temperamentum zajos tapsaira.

Hangverseny kívüli specialitás nak május 28. valóságos ünne nyújtott. Szinte készütség, amel mát meglepően hangú férfikara zeti tanár vezeté Paulus Olaf «No ját adta elő ige precizitással. Az Gyámolító Orsz koztatójának ke Az egyik *Putnó* «Faust» operájá Schumann: «V románc a «Mig «Csillog a harr elő, *Lumpe* Giz gorakiséretével. művészi színvon kísézőnek játéka értékeket mutat saját szerzemé impromptu» (b (as-dur) címűt a valóban szép s zajosan megtap

A hangverse intézet egy növe san ügyes muz mutatványnak előszedegette z terű szájharmo gatva a legpre darabokat.

A derék s keltettek a há után rögtönző gyűlt össze a a vakok intéz *Bujanovics* Gy jében megven Öszintén ö

míg a dolgos r hímzett papucs győs retikulól Minden egysze polgáris és n

A bieder művészet. Nir összehasonlító elemével, ink tozódik a re

Nem köti sablonokhoz, szerint úgy ra igényű s önma vezetése neme harmoniára tö becsületes és a tusokra, hane kiegészíti, ha p

Ha át is y elemeiből, a b az empire ögön hogy azt a cé

CSEI
LEG

kisszebeni vendégünk, *Rosenfeld* Mici úrleány is. Zichy Gézától és Ábrányitól szavalt egy-egy nagyszabású költeményt igen értelmesen és temperamentumosan, méltó módon a közönség zajos tapsaira.

Hangversenyeink során a rendezőség rendkívüli specialitással szolgált a kiállítás látogatóinak május 28-ikán. A vakok eperjesi intézete valóságos ünnepélyszámba menő gazdag műsort nyújtott. Szinte megható volt az a komoly készültség, amely a program valamennyi számát meglepően értékessé tette. Az intézet négyhangú férfikara *Moyzes* Miklós tanítóképző-intézeti tanár vezetésével Mendelssohn «Motetta»-ját, Paulus Olaf «Norvég dal»-át és Brahms «Canon»-ját adta elő igen figyelemreméltó s kifogástalan precizitással. Az intézeti énekkarral a Vakokat Gyámoltó Országos Egyesület budapesti foglalkoztatójának két tagja is szerepelt a műsorban. Az egyik *Putnocsky* Mária úrihölgy, aki Gounod «Faust» operájából énekelt egy áriát s azonkívül Schumann: «Való-e avagy álom?», Thomas: románc a «Mignon» operából és Rubinstein: «Csillog a harmat» című énekműveket adta elő, *Lumpe* Gizella okleveles énektanárnő zongorakíséretével. Úgy az énekesnőnek átértett művészi színvonalú éneke, valamint a zongorakísérőnek játéka komoly szakértelmet és zenei értékeket mutattak be. *Lumpe* Gizella úrihölgy saját szerzeményű két zeneművét: a «Fantasie impromptu» (b-moll) s a «Szellemelek tánca» (as-dur) címűt adta elő. A két világtalan hölgyet valóban szép szereplésükért a közönség igen zajosan megtapsolta.

A hangverseny után *Kollár* István, az eperjesi intézet egy növendéke szájharmonikán bámulatosan ügyes muzsikát produkált. Szinte bűvészeti mutatványnak illett be, amint az a vak ifjú előszedegette zsebéből a különböző hangregiszterű szájharmonikáit s azokat váltogatva, forgatva a legprecízebben fújta el a komplikált darabokat.

A derék szereplők oly lelkes hangulatot keltettek a hallgatóságban, hogy a hangverseny után rögtönzött gyűjtésnél jelentékeny összeg gyűlt össze a közönség készséges adományából a vakok intézete javára. A szereplőket pedig *Bujanovics* Gyuláné főispánné a kiállítás buffet-jében megvendégelte.

Öszintén örülünk, hogy éppen kiállításunk

volt az a hely és alkalom, ahol a vakok intézete városunkban először lépett a nyilvánosság elé. A bemutatkozás igen lelketemelő volt. Méltó elismerés illesse meg érte az intézet derék vezetőjét, *Kleitsch* János igazgatót.

Kiállításunk krónikájában kedves visszaemlékezésű marad a május 24-iki házi-hangversenyünk. A 34-es zenekarnak váratlan visszahívása megváltoztatta az erre a napra jelzett műsorunkat. A zenekar vonós-négyese helyett *Hemerka* Gyula karnagy úr volt szíves a május 29-ikére helyezett énekprogramját ez alkalommal előadni, aki Wagner «Tannhäuser» Wolfram-áriáját és két szép magyar dalt adott elő sok hozzáértéssel és érzéssel saját zongorakísérete mellett. Utána dr. *Kelemen* Béláné úrinő szavalt el Gyóni Gézától, Kiss Józseftől és Emőd Tamástól egy-egy bájos költeményt, előkelően nívós elevénységgel és hangulatos természetességgel. Műsorunk harmadik száma *Mikó* Mária úrihölgy éneke volt, melyhez a zongorakíséretet *Hemerka* Gyula úr szolgáltatta. Franz, Schumann és Hildach énekdarabjainak megértést és készültséget igénylő előadása sok élvezetet és tetszést keltett. Az igen rokonszenves műsorpontokat a közönség lelkesen megtapsolta.

További házi-hangversenyeinknek sorrendje és műsora a következő lesz:

Május 26-ikán, szombaton d. u. 5 órakor: 1. Katonai vonós-zenekar. 2. a) Schumann: «Aufschwung»; b) Sinding: «Frühlingsrauschen», zongorán játsza *Csatary* János úr. 3. a) Schubert: «Die Krähe»; b) Brahms: «Oh wüsst ich doch den Weg zurück»; c) Curschmann: «An Rose», éneklí *Moyzes* Miklós úr. 4. Erdős Renée: «Májusi éj», szavalja *Kirchmayer* Vilmosné úrinő. 5. a) Loewe: «Felismerés» (dalballada); b) Káldy Gyula: «Csalogánydal», éneklí *Moyzes* Miklós úr. 6. Katonai vonós-zenekar.

Május 27-ikén, pünkösdvasárnap délelőtt 1/2, 12-1/2-ig térzene; d. u. 5-6-ig katonai vonós-hangverseny a kiállítás dísztermében.

Május 28-ikán, pünkösdhétfőn d. e. 1/2, 12-től 1/2, 1-ig térzene; d. u. 5-6-ig katonai vonós-hangverseny a kiállítás dísztermében.

Május 29-ikén, kedden délután 5 órakor:

1. Katonai zenekar. 2. a) Wieniawsky «Legenda»; b) Hubay: «Csárdajelenet», hegedűn játsza *Pál* Margit úrihölgy. 3. Magyar dalok. Gordonkán előadja *Szemere* Márton úr. 4. Katonai vonós-zenekar.

Május 31-ikén, csütörtökön d. e. 1/2, 12-től 1/2, 1-ig térzene. Délután 5 órakor **tombola** a kiállítás helyiségében, amely alatt a katonai zenekar vonós-hangversenyt rendez.

Május 31-ikén d. u. 5 órakor *Zádor* Dezső úr hangversenye. Műsor: 1. Katonai vonós-zenekar. 2. *Zádor* Dezső úr énekszámái zongorakísérettel. 3. Katonai vonós-zenekar.

Június 1-jén, pénteken d. u. 5 órakor a katonai zenekar válogatott erőinek hangversenye.

Június 2-ikén d. u. 5 órakor: 1. *Herzs* Ottó úr zongorajátéka. 2. Szavalt. 3. Magyar dalok, éneklí saját zongorakíséretével *Pánó* Aladárné úrinő

Örömmel jelezzük, hogy dr. *Schwartz* Miklós és *Lassló* Lajos urak szereplésükkel ismételtelen szerencsétlenül fogják kiállításunkat. A napot idejekorán közöljük az érdeklődő közönséggel.

Hálás örömmel jelezzük azt is, hogy a katonai hatóság a visszahívott 34-es zenekar helyett, a kassai honvéd-zenekarnak 40 tagját engedte át kiállításunk hangversenyeinek céljaira. A zenekarnak vezénylő tisztje *Zádor* Dezső operanékes, tart. főhadnagy úr, aki legmesszebbmenő készséggel és lelkes ambícióval készíti elő zenészeit, hogy a kiállítás még hátralévő tartama alatt tartalmas és magas színvonalú zenei élvezettel kedveskedjék közönségünknek.

SZÉCHENYI-KÖR.

Új alapító-tagok. *Bánó* Zoltán, *Bujanovics* Gyula és dr. *Piller* Dezső urak 200 kor.-val a Széchenyi-kör alapító-tagjainak a sorába léptek. Nagylelkű alapítványukért fogadják a Széchenyi-kör elnökségének leghálásabb köszönetét!

A Kör népnevelési szakválasztmánya 1917. május 16-ikán ülést tartott, újra felvévén ezzel működésének a háború miatt elejtett fonalát. Mindenekelőtt a Kör titkára a választ-

míg a dolgos női kezek munkája serénykedik a hímtett papucskok, óratartók, házisapkák, a gyönygős retikülök vagy háziáldások gyártásában. Minden egyszerű, keresetlen, hamisítatlanul nyárs-polgári és mégis van benne sok-sok poézis.

A biedermeier-stílus par excellence polgári művészet. Nincs meghatározott rendszere, sőt összehasonlítva az öt megelőző stílusok alkotó-elemeivel, inkább azt mondhatni, hogy szinte tozódik a rendszertelenségben.

Nem köti magát megszabott formákhoz, sablonokhoz, stílusregulákhoz, hanem tetszése szerint úgy rajzol, úgy formál, amint azt kevés igényű s önmagához őszinte lelke diktálja. Vonalvezetése nemesen egyszerű, egymásbaolvadó s harmoniára törekvő, kivitele pedig lelkiismeretes, becsületes és alapos. Nem pályázik lármás effektusokra, hanem megelégszik azzal, ha az egyént kiegészíti, ha polgári igényeit, kényelmét kielégíti.

Ha át is vesz valamit a renaissance díszítő elemeiből, a barokk vagy rokokó formakincseiből, az empire ógörög motívumaiból, csupán azért teszi, hogy azt a célszerűség javára naivul kihasználja.

A biedermeier-fantázia azonban nem nyugszik, sőt a használhatóság és célszerűség érdekében túltesz elődjén.

Ha ülőbútort tervez, úgy hajlítja a vonalakat, amint azt a kényelmesen elhelyezkedni vágyó emberi idomok számára a legmegfelelőbbeknek véli. Ha szekrényt készít, minden leleményességével arra törekszik, hogy minden egyes tárgynak adjon külön helyet s a féltett kincseknek is oly fiókot nyújtson, amelyet az avatatlan szem ne vehessen észre, amelyet az erőszakos kezek minden ügyessége se legyen képes egykönnyen fölnyitni. A szekrény zárólapja íróasztallá ereszkedik s a fiókok egész labirintusát tárja fel, amelyek fölnyitásának titkát egy rejtett gomb vagy retesz őrzi.

A faragott díszekért nem lelkesedik, inkább a fának habos, hullámos, fantasztikusan alakuló erezeit akarja a művészi szép javára mindenáron kiaknázni.

Hogy ezt minél jobban elérhesse, politurral segít magán s ezzel hozza felszínre a cseresnye-, dió-, kőris- vagy jávorfa érzetének a szépségeit.

A biedermeier-stílus tehát egyszerűsít, gyakorlati alapokra helyezkedik, őszinte önmagához a használhatóságban s a becsületes, lelkiismeretes kidolgozásban.

Az esztétikai szépet mintha alárendelné az értelmi szépnél. Számító józansága nem új ideálokat, hanem a reális élet kiábrándító valóságába igyekszik beleilleszkedni.

Ezekről a gondolatokról szólnak hozzánk a műkiállításnak biedermeier-bútorai. Ki tudja hogy szavuk a mai világfelfordulás utáni időkre nem rejt-e magában valami megszívlelendő praktikus tanácsot? Ki tudja, nem ismétlődik-e meg az 1815-50-ig terjedő stílus-világ most, éppen egy század múlva a mi időnkben is? Ha nem is a vonalrajzban vagy formában, hanem ami a biedermeiert ezeknél inkább jellemzi: a bieder közszellemben, a közvetlenebb érzés- és kedélyvilágban, a kiábrándulások okozta kijózanodásban, a nyugalmas, egyszerű otthon megkedvelésében s a nem lármás, igazlelkű, komoly munkának a méltóbb megbecsülésében.

□□□

CSEMEGÉK, CUKORKÁK
LEGJOBB MINŐSÉGBEN

KLEIN JENŐNÉL

BODEGA
FÜTCA : TELEFON
46. SZ. : 162. SZ.

mány nevében meleg szeretettel és nagyra-becsüléssel üdvözölte a választmány elnökét, *Tahy Józsefet*, abból az alkalomból, hogy öfélése a király őt, közszolgálati érdemeinek elismerésül, a m. kir. udvari tanácsosi méltósággal tüntette ki; majd elnök indítványára a választmány jegyzőkönyvében is kifejezést adott annak a mély fájdalomnak, melyet *Korbély Géza* főesperes elhúnyta felett érez. A választmány elnöksége jelentést tett a háború alatt végrehajtott intézkedésekről: a sóvári óvoda államosítását a vallás- és közoktatásügyi minisztérium kimondotta; *Szabóné Hollenkay Etelka* óvónő saját kérésére nyugdíjba helyeztetett s helyébe a miniszter *Mikó Izabella* okl. óvónőt nevezte ki; a sóvári óvodai felügyelőbizottság elnöki tisztére a választmány *Porubszky Béla* bányafőnököt kérte fel; az alapító-tagul belépett dr. *Vojtovich József* pedig tagjai sorába iktatta. Az évi segélyek a sóvári óvoda részére az egyes minisztériumoktól és a vármegyei közművelődési alaptól beérkeztek, amit a választmány hálás köszönettel vett tudomásul. A választmány anyagi ügyeiről a pénztáros tett megnyugtató jelentést, a pénztár csupán a legszükségesebb kiadások fedezésére szorítkozott. A sóvári állami iskolával s a Széchenyi-körrel kapcsolatban a kir. tanfelügyelő jelentése szerint ifjúsági egyesület szerveztek, tervbe vették azután egy oly tanítónő kinevezését, aki a sóvári *csipkeverő* háziipar tanítását vezetné az elemi iskola leánygyermekéinél. A választmány a maga részéről a legmelegebben támogatja az életrevaló eszmét. Foglalkozott a választmány a MAGYAR KISDE-NEVELÉS ÉS NÉPOKTATÁS kiadási ügyével s erre vonatkozólag kívánatosnak mondotta, hogy a lap, mint az EPERJESI LAPOK melléklete, minden lappéldányhoz csatoltassék s elhatározta, hogy a lap eddigi segélyét továbbra is folyósítja. Végül elhatározta a választmány, hogy a vármegyei tanítók között a nagy drágaságra való tekintettel segélyképen 1500 kor összeget oszt fel. Az erre kiküldött bizottság 1600 kor. segélyt osztott ki a következőknek: egyenként 150—150 koronát kaptak: *Gajdos János* és *Horváth Károly*; egyenként 100—100 koronát: *Deszatinik János*, *Faludy Ferenc*, *Török Lajos*, *Drács János*, *Golecz János*, *Petz Károly*, *Bukovszky Pálné*, *Milly György*, *Pruszkák János*, *Pafkó Mihály*, *Reményik Lajos*, *Bálint Dezső*, özv. *Langer Vilmosné*.

Hadiárvák. Hősök emléke.

A sárosvármegyei hadiárvák alapja jávára az eperjesi kir. adóhivatalba, mint Sárosvármegye gyámpénztárába 1917. május 22-ikéig a következő adományok folytak be: A már nyugtázott összeg .. K. 40,498-08
Ardó Gyula kapii lakos adománya .. 10-
Fekete Béla szolgabíró útján: *Robb András* erdőcskei lakos adománya .. 10-
Ugyanannak útján: *Marczin György* lemesí lakos adománya .. 20-
Ugyanannak útján: *Merkovszki Mihály* és társai sárosbogyányi lakosok adománya .. 100-
Ugyanannak útján: *Nyemcsik György* és társai lapispataki lakosok adománya .. 160-
Rojkovich Tivadar litinyei gör. kath. esperes április havi gyűjtése .. 16-40
Szójka Sándor ferzsói körj., Alsó- és Felsőtaróc községek petroleum-feleslege .. 20-

Fekete Béla szolgabíró útján: *Baran András* és társai zsegyei lakosok adománya .. 20-
Szójka Sándor ferzsói körjegyző útján: *Popják Jánosné* aranypataki lakos adománya .. 10-
Gallé István daróczi körjegyző kávé-felosztásból kor., polonyi legények 7 kor., összesen .. 13-
Fekete Béla lemesí szolgabíró útján: *Visnyovszki János* lemesí lakos adománya .. 20-
Kovács József monyhádi körj. cukorkiosztás feleslege .. 4-
Mandl Henrik lemesí körj., cukorkiosztás feleslege: *Jánoska* községből 3 kor., *Sárosberettő* községből 4 kor., összesen .. 7-
Összesen: K. 40,908-48

A fentebb felsorolt adományokat ezennel nyugtázom. Egyúttal a mélyen tisztelt *adakozóknak és gyűjtőknek áldozatkésztségükért és sikeres fáradozásukért* — a hadiárvák nevében — hálás köszönetet mondok.

Eperjes, 1917. május 23. DR. MÁRIÁSSY BÉLA s. k.,
Sárosvárm. árvaszékekének elnöke.

Az eperjesi hadiárvák alapjára az elmúlt héten a következő adományok érkeztek:

a) a városi pénztár útján:

Urbán Gyula .. 20-
Régebbi gyűjtésünk .. 21,713-34
A gyűjtés eredménye tehát 1917. május 25-ikén .. 21,733-34

Midőn ez adományokért az árvek nevében a leghálásabb köszönetnek adok kifejezést, arra kérem városunk nemesszívű, áldozatra kész közönségét, méltóztatassék újabb adományokkal lehetővé tenni, hogy azoknak árvaírói, akik éretünk is meghaltak, méltóan gondoskodhassunk. Adományokat úgy a városi pénztár, mint az EPERJESI LAPOK szerkesztősége készséggel elfogad és e helyen nyugtáz.

Eperjes, 1917. május 25. FARAGÓ JÓZSEF,
kir. tan., polgárm.

Az eperjesi hősök emlékére az elmúlt héten a következő adományok érkeztek:

a) a városi pénztár útján:

<i>Tomely András</i> .. 50	<i>Nagy Weisz Mihály</i> .. 20
<i>Lengyel György</i> .. 10	<i>Tomely András</i> .. 40
<i>Tomely András</i> .. 10	<i>Nagy Plaheta János</i> .. 20
<i>Borták Mihály</i> .. 10	<i>Bálint András</i> .. 40
<i>Gazdag Mihály</i> .. 40	<i>Lengyel György</i> .. 20
<i>Borták Mihály</i> .. 20	<i>Nagy János</i> .. 20
<i>Lengyel András</i> .. 30	<i>Orosz Mihály</i> .. 10
<i>Göndör János</i> .. 60	<i>Tomely János</i> .. 60

Összesen: 460
Régebbi gyűjtésünk .. 48,399 kor. 14 fill.

A gyűjtés eredménye
1917. május 25-ikén .. 48,859 kor. 14 fill.
Eperjes, 1917. május 25. FARAGÓ JÓZSEF,
kir. tan., polgárm.

HIREK.

Egy kis halom és egy kis gödör.

Az útszélien a topolyafák sírva remegtek bele a közelgő nyárnak a fuvalmába. Mintha mind-egyiknek közös lenne a fájdalma, gyásza, olyan egyformán zizegnek mindannyian. Ki tudná azt megmondani, micsoda panasz rezgetteti törékeny szív-leveleiket? A lombnyelv misztériumait hiába feszegeti az ember, titkait nem fűrkésztheti ki; csak érzi, sejtelveivel tudattá segíti azt, hogy az ő lelkében is van valami ebből a sutogó bűgásból; árnyékból és leheletből felszínre vetődő szomorúságból, ami felett annyit szeret tünődni az ember!...

Harcedzett fa mind; a mult télen beleestek a tűzvonalba és a halál bömbölő aratásába... Azóta mennyi szomorú arcot láttak fel s alá menni ezek a fák; hány hontalan sorsüldözöttet a poros országúton!? Ha a mellettük elhangzó sóhajokból kereszttek alakultak volna, temetővé lett volna már az egész világ.

Az egyik fa egy veterán katona képét mutatja. Megnézem. Egyik fele a nyár, a másik fele a tél. Az egyik fele száraz, a másik fele zöld. Körülötte letörött faágak. A fa előtt az országúton egy kis gödör tátong. Ugyan mit akartak ide temetni ezek a fák?... A fa alján négyszög alakban ki van a kéreg vágva. Rajta elmosódott betűk, gondolatok őrzik valakinek az emlékét. Egy kezdetleges vers nyomai vannak rajta. Valaki tintaceruzával írta annakidején. Még olvasható. Vézivataros időkből itthagyt, ittfelejtett klenódiom széttörött darabjai. A vers körülbelül így hangzik:

Harci zaj.

Zeng az ég golyók zajától.
Kérem az egek Urától:
Meddig küzdünk még?
Meglesz-e munkánknak bére,
Lesz-e nyugalom végre?...
Hisz szenvedünk rég.
Itt halál terjeszti szárnyát
Rombol s tép a gyilkos grá...

Az útszélien topolyafák zizegnek. Mindegyik olyan bús, olyan szomorú! Mindegyik egyformán tépett, tördelt. Csupasz ágak merednek szerteszét. Az egyik kétfelé hasított fa mellett egy kis gödör fekszik az országúton, melyben néhány vízcepp neveti vissza az eget. A gödör mellett néhány kék és fehér lepke csintalankodik. Bele-beleszáll és felkap egy atomot az álló, szennyes vízből. A jelenet oly szép, oly kedves, hogy szeretném megmarkolni a boldogságukat. A fa mellett egy kis halom. Rajta egy kereszt s fekete festékekkel írt név: «Göndör Pál tűzér, 1915.»

Az útszélien zizegő topolyafák álldogálnak. Perzselő nap süt le az égről. Fehérré világítja azt a kis négyszöget, hova tintaceruzával verset írt valaki. A vers élén két betű elmosódott kontúrja észlelhető: «G. P.»

Az úton fáradt szekerek nyikorognak. Mindegyik poros, sáros, szomorú. Az egyik öreg fán harkály jelenik meg és kopogni kezd. Üti, veri a fa kérgét. Elindulok. Itt-ott egy-egy katonasír begyepesedett dombja zöldel. Megyek; de vagy harminc lépésnyi távolságról meg nem állhatom, hogy visszanezzek. Az elhagyott fa száraz ágain szellő csörög; a sírdombon néhány margaréta virít; a kis gödörben pedig néhány csepp víz és sár, melyen fehér és kék pillangók tarkálnak. A harkály pedig elmélyedve kúszik az egyik fán és egyre kopog. *Marencsin Zoltán.*

Pünkösdi vasárnapján és hétfőjén a róm. kath. főtemplomban zenés mise lesz. Előadják *Filke D-moll* miséjét (vegyeskar zenekarral), továbbá *Graduale-t*, *Hirschmann-tól* («Veni Sancte» vegyeskar zenekarral); végül *Offertoriumot* *Hemerka Ulrikától* («Magyarok Istene», háborús ima, bariton-solo, éneklés *Hemerka Gyula*, zenekarral). A vegyeskart s a zenekart *Hemerka Gyula* egyházi karnagy vezeti. Az orgonánál *Moyzes Miklós* képezdei zenetanár ül.

Hősi halál. *Mráz Rezső*, a 67. gyalogezred népfelkelő hadnagya, főgimnáziumi tanár 30 éves korában, a harctéren szerzett betegségében, hosszasan szenvedés után meghalt.

Vége a kávéhiánynak!!

A Fischer-féle Folyékony pótkávé kapható nagyban a FISCHER-féle FOLYÉKONY PÓTKÁVÉ R.-T. központi eladási irodájában: Budapest, I., Átlós-út 22-24-26-28.

Keverjen egy pohár tejbe egy kávéskanálnyi Fischer-féle pótkávé

és édesítse meg egy kocka cukorral. Kitünő ízű, tápláló reggelihez jut és a cukorral is takarékoskodott. ::

Telefon: 10-22.

Kicsinyben minden jobb fűszerkereskedésben. ::

Kitüntetések

főtisztet, aki a háború alatt szolgálata, a királyi vitéségi szolgálat érdemkeresztjével tüntetett ki. Ugyancsak *Ferálytól* ráruházott a katonai egészségügy érdemeik elismeréséért mélyes II. oszt. díj. *Filler Dezső* lemesí egyesület elnökének orvosnak. A Vörösdíszermét kapták *Gyulané, Stucker özv. Bukó Sámuel Károlyné, Mirrossó lósné, Schréter Gyula Dobay Edéné, Lac*

Májusi előlé

szigetvári *Károly* naggyá, berzevicze *Béla* és *borszczewk* vezérőrnagyokká. naggyá a cs. és kir. 15. hadnagyokat főhadnagykat: *Bánóczy Ferenc Antal, Hartmann Pál*, erdőbényei *Reuvers Ferenc, Topercser Ödön*, ketten a cs. és kir. 15. hadnagyokat főhadnagyokká.

Nyugalomban rendőrtanácsos, S. elnöke nyugalmában.

Közgyűlés.

kath. vallású szeged május 28-ikán, tartja a főgimnázium des évi közgyűlése tagját tisztelettel.

Irodalmi es

ezelőtt megalakult május 17-ikén társaság elnökének, *Dobrá* A műsor a következő: *Paumer* karban énekelték a vadonban, írta *Lucsánszki Margit* trialóg, írta *Gábor Emma*, *Pajer Erz* jatok be minden egyesület tagjai írta *Inczedy László* 7. Záróbeszéd, igazgatója. 8. Szózat A fényesen sikerrel jelent előkelő *Senki* sem hitte a nem-magyar eredményt tudjon része az egyesület.

Büntetés a re

néma cipészt, mecipőt drágán talp *Józsefné szül. Né* nőt, aki már te mert ismételt *Cselyovszky János* tejet literenként lérért árúsította, nára; *Kerényi J* tej literjét szintén elzárásra és 300 főkapitány.

Kitüntetések. *Vári* József m. kir. postafőtisztet, aki a háború kitörése óta teljesít katonai szolgálatot, a király, kiváló érdemei elismerésül a vitézségi szalagon viselhető koronás arany érdemkereszttel tüntette ki.

Ugyancsak Ferenc Salvator főherceg — a királytól ráruházott hatáskörében — a háború alatt a katonai egészségügy körül szerzett kiváló érdemei elismerésül a Vöröskereszt hadiékítményes II. oszt. díszjelvényét adományozta: dr. *Piller* Dezső lemeszi főszolgabírónak, az ottani fiókegylet elnökének és *Gottlieb* Jakab giráltyi járásorvosnak. A Vöröskereszt hadiékítményes ezüst díszérmét kapták: *Schréter* Gusztávné, *Árpád* Gyuláné, *Stucker* Erzsébet, *Altmann* Gusztáv, özv. *Bukó* Sámuelné, *Károlyi* Szilárdné, *Mikler* Károlyné, *Mirossay* Gáborné, *Roskoványi* Miklósné, *Schréter* Gusztáv, *Berzeviczy* Marcsa, özv. *Dobay* Edéné, *Laczkó* Gizella, *Laczkó* Mária.

Májusi előléptetések. A király kinevezte szigetvári *Kárász* Ernő altábornagyot tábornaggyá, berzeviczei és kakaslomniczi *Berzeviczy* Béla és borszczewkai *Lederer* Henrik ezredeseket vezérőrnagyokká, *Furch* János századost őrnaggyá a cs. és kir. 15. sz. tábori tarack-ezredben, *Suoboda* Károly főhadnagyot századossá a cs. és kir. 15. sz. tábori tarack-ezredben; továbbá főhadnagyokká a következő hadnagyokat: *Bánóczy* Ferenc, *Baumgarten* Miksa, *Gyórfy* Antal, *Hartmann* Maximilián, kissóczi *Kissóczy* Pál, erdőbényei *Koós* Frigyes, *Kriegner* Béla, *Renvers* Ferenc, *Robic* Max, *Szilvay* János, *Toperczer* Ödön, *Zavatsky* Pál, mind a tizenketten a cs. és kir. 15. sz. tábori tarack-ezredben; végül *Renvers* István 9. honv. gy.-e. és *Rocsek* László 3. honv. táb. ágyús-ezredbeli hadnagyokat főhadnagyokká.

Nyugalomban. *Úss* Antal m. kir. határrendőrtanácsos, Sárosvármegye volt árvászéki elnöke nyugalomba vonult.

Közyűlés. A kir. kath. főgimnázium román. kath. vallású szegény tanulóit segítő egyesület május 28-ikán, pünkösdhétfőn d. e. 11 órakor tartja a főgimnázium tanácskozási-termében rendezési közgyűlését, melyre az egyesület minden tagját tisztelettel meghívja az elnökség.

Irodalmi estély. A csak két hónappal ezelőtt megalakult tótsóvári ifjúsági egyesület május 17-ikén tartotta első irodalmi estélyét, elnökének, *Dobránszky* Jánosnak névünnepe. A műsor a következő volt: 1. Üdvözlő-beszéd, mondta *Paumer* Anna. 2. Üdvözlő ének, 4 es karban énekelték az egyesület tagjai. 3. «Kereszt a vadonban», írta *Majthényi* Flóra, szavalta *Lucsánszki* Margit. 4. «Trafikós», humoros trialóg, írta *Gábor* Andor, előadták *Karpenczi* Emma, *Pajer* Erzsébet és *Pajer* János. 5. «Járjatok be minden földet», 4-es karban énekelték az egyesület tagjai. 6. «Szentkép az erdőben», írta *Inczedy* László, szavalta *Kakascsik* Mária. 7. Záróbeszéd, mondta *Liszy* Jenő, az egyesület igazgatója. 8. Szózat, énekelték az egyesület tagjai. A fényesen sikerült műsor a szép számban megjelent előkelő közönséget nagyon meglepte. Senki sem hitte volna, hogy ily rövid idő alatt a nem-magyar anyanyelvű ifjúság ily fényes eredményt tudjon felmutatni. A siker oroszlan-része az egyesület agilis igazgatóját illeti.

Büntet a rendőrség. *Lindner* Salamon néma cipészt, mert a szakértő szerint egy pár cipőt drágán talpalt, 30 koronára; *Ssemengyák* Józsefné szül. *Novák* Anna szinyeújfalusi lakosnőt, aki már tejhamisításért büntetve is volt, mert ismételtén vizezte a tejet, 600 koronára; *Cselyovszky* Jánosné nagysárosi lakost, mert a tejet literenként a maximális áron felül 70 fillérért árúsította, 14 napi elzárásra és 300 koronára; *Kerényi* Jánosné eperjesi lakost, aki a tej literjét szintén 70 fillérért adta el, 8 napi elzárásra és 300 koronára büntette meg a főkapitány.

Hétfőn és kedden fog eldőlni az, hogy a *Kristály*, *Modern*, *Royal*, sőt a *Fővárosi Orfeum* milyen attrakciókkal rendelkezett az idén. Ez a kritika nem Budapestben, hanem nálunk Eperjesen, a városi színházban fog megtörténni; ezt hangoztatni vagyunk kénytelenek, amennyiben valaki többeknek azt állította, hogy az igazi művészek még Budapesthez vannak kötvé. Feleslegesnek mutatkozik, hogy ennek az ellenkezőjét bizonyítsuk, ezt bebizonyította már az is, hogy a megjelent plakátokon nem kisebb nevek sorakoznak, mint *Pásztor* Zoltán, *Várday* Feri, *Tubay* Aranka, *Mecsi* nővérek — no és a *Royal-orfeum* ezidei igazán hatalmas erejű szenzációja: *Petrás* és *Patrik* sport-száma. Külön fel kell említeni még *Márkus* Józsefet, ezt a kiváló intelligens színészt, akinek művésze annyira becsült, hogy a *Modern* Szinpad egy teljes évre prolongálta, és hogy mindezek dacára mégis sikerült ezt a kiváló művészgárdát ilyen gondosan összeállítani, ez *Orosz* Dániel érzékének tudható be, aki eddig mindig bebizonyította azt, hogy nemcsak ígérni, de nyújtani is tud a hálás eperjesi közönségnek. X.

A vakok eperjesi intézetének a 3 honvéd-tüzérezred tisztai étkezdéje juttatott nagylelkű adományt, amennyiben az eszközölt jótékonyági gyűjtés eredményét, 100 koronát a vakok intézetéhez küldötte. Továbbá *Semsey-Kösch* Kornélia úrnő 20 koronával, *Farkas* Lajos úr 10 koronával és *N. N.* 10 koronával részesítették az intézetet támogatásban. Az intézet igazgatósága ezen kegyes adományokért e helyen s kifejezi hálás köszönetét.

A Héthársi Takarékpénztárnál a VI-ik hadikölcsönjegyzés alkalmából 189,000 korona jegyzés eszközöltetett, mellyel kapcsolatosan nagy fáradsággal buzgólkodott dr. *Kádas* Miklós főszolgabíró, kinek munkáját azonban megkönynyítette *Grosswirth* Samu héthársi gyáros, *Fenyves* Fülöp héthársi és *Gallé* István kishársi körjegyzők buzgó agitációja. Az intézetnél eszközölt nagyobb jegyzések: 30,000 kor.: *Grosswirth* Samu, özv. *Grosswirth* Fülöpné Héthárs; 8000 kor.: *Reiner* Margit, *Tarcsa*; 5000 kor.: *Perlstein* Salamon, *Ábrahám* Izrael, *Mandl* Adolf, *Mandl* Herman, *Mandl* Fáni, *Mandl* Gita, *Mandl* Tili Héthárs; 3600 kor.: *Muránszky* József Héthárs.

Nyugtázás. A sárosvárm. *hadiemlék- és műkiállítás* a jegypénztárnál folytatólag felülfizettek még: 100 kor.-t *Bujanovics* Sándor és neje; 50 kor.-t özv. *Piller* Sándorné; 45 kor.-t *György* Samu; 30 kor.-t *N. N.*; 26 kor.-t *Korach* Imre; 20 kor.-val: *Goldstein* Adolf, *Gallé* Marcel; 18 kor.-t *Rónay*; 10 kor.-val: *Holstein* Sára, *Szántó* Lajos, *N. N.*; 8 kor.-val: *Prónai* Rezső, *Hadfy* Imre; 7 kor.-t *Harsághy* Endre; 6 kor.-t *Fenyvesházy* Endre; 5 kor.-t *N. N.*; 4 kor.-t *Dömök*; 3 kor. 50 fill.-t *N. N.*; 3 kor.-val: *Bujanovics*, *N. N.*, *Farkas* Ignác; 2 kor.-val: *Weber* Anna, *Divald*, *Szopkó* István, *Papp* Aladár, *N. N.*; 1 kor.-val: *N. N.*, *N. N.*, *N. N.* A felülfizetésekért hálás köszönetet mond — Eperjes, 1917. május 26-ikán — *Bujanovics* Gyuláné r. b. elnök, dr. *Propper* József r. b. pénztáros.

Az amerikai polgárok elhagyhatják az országot. Az alispáni hivatalhoz a napokban érkezett a belü.-minisztériumnak az északamerikai Egyesült-Államok polgáraival szemben követendő eljárást szabályozó rendelete. Külügyminisztériumunk és az Egyesült-Államok kormányát közt megállapodás jött létre, amely szerint minden amerikai állampolgár, aki nem áll bünvádi eljárás alatt, a diplomáciai viszony megszakításától számított négy héten belül az ország területét elhagyhatja és Svájcba távozhatik. A négyheti határidő eltelté után az amerikai állampolgárok nem hagyhatják el az ország területét, de velük szemben az összeírástól eltekintenek.

A vasárnapi záróra felfüggesztése a hadikölcsön-jegyzés tartamára. A kassai keresk. és iparkamara közli az érdekeltekkel, hogy a kereskedelmi miniszter a hadikölcsön-jegyzés előmozdítása érdekében megengedte, hogy a bankok és pénzüzetek a f. évi május 12. és június 12. közé eső vasárnapokon pénztárait nyitva tarthassák és hivatalaikban akadálytalanul dolgozhassanak.

A «Vasárnapi Ujság» május 20-iki száma a szokott változatos tartalommal jelent meg képekben és szövegben egyaránt. *Pekár* Gyula eredeti nagy regényének és a «*Marquis* levelei» című fordított regénynek folytatásán kívül *Bán* Ferencről novellát, *Szöllösi* Zsigmondtól tárcát közöl e szám, melynek képei közül *Bató* József úszkúbi rajzát, a kisázsiai harctérről fölvetett képeket említjük még fel. Egyéb közlemények s a rendes heti rovatok: A háború napjai. Irodalom és művészet, Sakkjáték, Halálozás, stb. A **VASÁRNAPI UJSÁG** előfizetési ára negyedévre 5 kor., a **VILÁGKRÓNKA**-val együtt 6 kor. Megrendelhető a **VASÁRNAPI UJSÁG** kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.). Ugyanitt megrendelhető a **KÉPES NÉPLAP**, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 kor. 40 fill.

A főtcai park e napokban, a közönség legnagyobb öröme, hat szép és jóléltű padot kapott; a közönség azonban úgy vélekedik, hogy ez még csak az első kísérlet, mert hisz bent a parkban még legalább 6 pad férne el, sőt a parkot szegélyező járdára is kívánczik minden oldalra 6, összesen tehát 12 pad. Ez a járda mint ilyen, úgysem felel meg a célnak, hanem mint a parkot kiegészítő szegély pihenők, padok elhelyezésére kitűnően alkalmas. A padokat tehát szívesen fogadta a közönség, csak azt nem tudja megérteni, hogy miért nem lehet e padokhoz d. u. 6 óra után jutni, tehát olyan időben, amikor napnyugtakor a legnagyobb keletje volna a padoknak. Van azonban még egy dolog, amelynek a kivételét az illetékes köröknek nagyon ajánljuk. Ez a park növényzetének jól olvasható névjelzőtáblákkal való ellátása. Ez nagy költséget sem okoz s emellett kulturális szempontból rendkívül fontos: a közönség nemcsak a díszes növényzetben fog gyönyörködni, hanem tanulhat is belőle s ezt az alkalmat fiatalok és felnőttek egyaránt szívesen meg fogják ragadni. (Sz.)

Rekvirálni fogják a vágómarhákat. A vágómarha beszerzése a hadrakelt sereg részére Magyarországon mindinkább nehézségekbe ütközik. A feltétlenül szükséges mennyiség aránylag nagyobb részét Ausztriában kellett beszerezni, mivel a megállapított kvóta Magyarországon megközelítőleg sem volt leszállítható. Minthogy ez az állapot a hadrakelt sereg feltétlenül szükséges élelmezése szempontjából többé fenn nem tartható, a cs. és kir. hadügyminisztérium a m. kir. földművelésügyi minisztériummal egyetértőleg május és június havára a cs. és kir. hadügyminisztérium Vágómarha-bevásárlási Központjának magasabb bevásárlási árakat engedélyezett, amely árak azonban július havától kezdődőleg minden hónapban rendszeresen lejjebb fognak szállíttatni. Egyben megállapodás jött létre arra nézve is, hogy ha ezen magasabb árak mellett a Magyarországra nézve megállapított kvóta a mai szabad vásárlással előteremthető nem lenne, úgy a m. kir. földművelésügyi minisztérium a rendkívüli helyzet által indokolt súlyos rendszabályokhoz fog folyamodni, hogy a hadvezetőség szükségletét kényszereszközök igénybevételevel biztosítsa.

A lenfonal, len- és féllenszövetek bejelentése. A m. kir. minisztérium rendeletet adott ki a lenfonal-, lenkőcfonalkészletek, továbbá a len- és féllenszövetkészletek bejelentésének, valamint feldolgozásának és forgalombahozatalának újabb szabályozása tárgyában. A rendelet a **BUDAPESTI KÖZLÖNY** f. évi május 10-iki 107. számában jelent meg s érdeklődőknek a kassai keresk. és iparkamaránál betekintés céljából rendelkezésére áll.

Köszönetnyilvánítás. *N. N.* az eperjesi Izr. Nőegylet Népkonyhájának 10 koronát adományozott, melyért a leghálásabb köszönetét fejezi ki az elnökség.

Felhőszakadás és jég. A girálti járás három községét súlyosan megkárosított folyó hó 19-ikén a felhőszakadás. Mátévágása, Fias, Szobos község határát érte a szerencsétlenség, úgy az őszi, mint a tavaszi vetést teljesen elpusztította, a két méternyi vastagságig feltorlódtott jég miatt a patakok medreikből kiléptek, a közelben levő földeken beültetett terményeket teljesen elmosta, a réteket beiszapolta a megáradt patakoknak több méter magasságúra megnövekedett szennyes vize. A itéletidő oly gyorsan keletkezett, hogy sem embernek, sem állatnak nem volt ideje fedél alá menekülni, a legeltesítő fiúk közül többet megsebesítettek a tyúktójas nagyságú jégdarabok; az állatok megriadva egymásnak rohantak s egymást letiporva igyekeztek menekülni a borzalmas idő elől. Klafter Salamon girálti nagybérő két lovát sodorta magával az ár. A kár megbecsülése folyamatban van; felette kívánatos, hogy a múlt évben is jégverést szenvedett községek lakosai segítségben részesüljenek.

A király születésnapja a harctéren. A Magyar Szent Korona Országainak Vöröskereszt-Egylete a király születésnapját méltó módon kívánja emlékeztetéssé tenni a harctéren küzdő katonáink számára. Felséges uralkodónak ez az első születésnapja, melyet az egész magyar nemzet osztatlan lelkesedéssel és ragaszkodó hűséggel ünnepel meg, s ezt az első születésnapot történelmi emlékeztetővé teszi a világháború, melyben a magyar nemzet ősi vitézséggel és áldozatkészséggel sorakozik szent István koronájával megkoronázott fiatal királyának felkent személye körül. Ha mi itthon a front mögött békés biztonságban ünnepehetünk, különös kötelességünk hálával és szeretettel gondolni azokra, akiknek a harctéren kell még ezen az ünnepnapon is biztonságunkat védelmezni s akiknek közel három éve nincs ünnepi szünetjük s akik figyelő szemüket le nem vehették a támadásra mindig kész ellenségről. A Magyar Szent Korona Országainak Vöröskereszt-Egylete ím vállalkozott, hogy eljuttatja hozzájuk ezen a napon, augusztus 17-ikén a magyar polgári társadalom bőséges szeretetadományait, hogy a fronton küzdők fokozott mértékben érezhessék át a frontmögötti lakosságnak hálás ragaszkodását és soha el nem lanyhuló gondoskodását. A magyar tanulóifjúság a nagy szünet miatt a maga egyetemében nem ünnepehet e napon, de kivetheti részét az ünneplésből, ha anyagi tehetsége szerint résztvesz a szeretetadományok gyűjtésében s elősegíti a Vöröskereszt-Egylet nemes szándékának sikerét. Ennek folytán a vall.- és közokt.-ü. miniszter elrendelte, hogy valamennyi, hatósága alá tartozó elemi és középfokú tanintézetben «Ő Felsége születésnapja a harctéren» címen a tanulóifjúság között gyűjtést rendezzenek lehetőleg a tanév bezárását megelőző héten, mely összegek a tanintézetek igazgató, vezető tanerői által f. évi május 31-ikéig a Magyar Szent Korona Országai Vöröskereszt-Egyletének Budapestre küldendők.

A vaj és tehéntúró maximális árának újabb megállapítása. Ez ügyben az Orsz. Közélemezési Hivatal elnöke 39,100—1917. sz. alatt rendeletet bocsátott ki, melynek folytán az 1500—1917. számú rendelet IV. pontjának intézkedései érvényüket veszítették. Az újonnan megszabott legmagasabb árak a folyó évi május hó 4-ikétől a következők: elsőrendű vaj a termelő és nagykereskedő közötti viszonylatban kilogrammonként 10 korona, a nagykereskedő közötti viszonylatban kilogrammonként 10 kor. 24 fill., egy félkilogramm vagy ennél kisebb mennyiségben 10 kor. 90 fill. A fogyasztótól követelhető ár 11 kor. 40 fill. Másodrendű vaj a fogyasztó számára 10 kor. 50 fill. Olvasztott vaj elsőrendű vajnak tekintetik. A tehéntúró maximális ára termelő s kereskedő közötti

viszonylatban 2 kor. 50 fill., a kereskedő és fogyasztó között 3 korona. Kávéházak, kávémérők, sütők, vendéglősök és sajtgyárosok a nagykereskedőkkel egyenlő elbírálás alá esnek. A rendelet, mely a BUDAPESTI KÖZLÖNY május 6. számában jelent meg, vámkülföldről származó termékekre nem vonatkozik.

Évenként tartandó hivatalos istentiszteletek. Eperjes város polgármestere körlevélileg értesítette a városi hivatalokat, intézeteket, hogy a miniszterelnök által a vm. főispánhoz intézett leiratnak megfelelően jövőben az évek következő napjain fognak istentiszteletek tartatni, u. m.: április 11-ikén nemzeti ünnep, április 27-ikén Zita királyné őfelsége névnapija, május 9-ikén Zita királyné őfelsége születésnapja, június 7-ikén úrnapi körmenet, augusztus 17-ikén IV. Károly király őfelsége születésnapja, augusztus 20-ikén Szent István napja, szeptember 10-ikén néhai Erzsébet királyné halálának évfordulója, november 4-ikén IV. Károly király őfelsége nevenapja és nov. 20-ikán néh. Ferenc József halálának évfordulója alkalmából.

A törvényhatóság új jövedelme. A kormány elrendelte, hogy a hatósági rekvirálás során közszükségleti célokra átvett búza-, rozs-, kényszer-, köles-, árpa- és tengeri-készletek után, amennyiben átvételük hatósági közegek közreműködésével történt, a Haditermény r.-t. a törvényhatóság pénztárába métermázsánként 1 kor. jutalékot fizet.

Belgiumi követelések bejelentése. A kereskedelmi minisztérium 31,409. sz. leirata folytán közli a kassai keresk. és iparkamara, hogy azok a német állampolgárok, akiknek Belgium megszállása előtti időkből közszállítások teljesítése, biztosítékok letétele címén a postai és vasúti forgalomból kifolyólag vagy más címen a belga állammal szemben követeléseik vannak, figyelmeztetést nyeriek, mikép követeléseiket a brüsseli főkormányoságnál működő közigazgatási főnöknél írásban jelentsék be. A nevezett hatóság a belga állam magyar és osztrák hitelezőitől is elfogadja a követelések bejelentését s azok helyességét vizsgálat tárgyává teszi. Az elismert követelések kiegyenlítése azonban csak későbbi időre helyeztetett kilátásba.

Egy frank napi hadipótdíj. A HADSEREG képes katonai lap ma érkezett számában az alábbi hírt közli: A francia kamara a kormány óhajta ellenére elfogadta azt a javaslatot, mely szerint minden legénységi állományú katona, aki a lövészárokban szolgálja hazáját, naponta 1 frank hadipótdíjat kap. A francia kamarának ez a dicséretreméltó határozata a hadikiadásokat napi 1 millió frankkal szaporítja.

Felmentés a borkészletek bejelentése alól. A kereskedelmi miniszter leiratot intézett az ország valamennyi kereskedelmi és iparkamarájához, mely szerint a bórkereskedőket a Magyar Bórbeszerzési r.-t. útján beszerzett borkészletek tekintetében az idézett rendeleten alapuló bejelentési kötelezettség alól felmenti. Más úton (pl. vámkülföldről) szerzett készletekről azonban a bórkereskedők a raktárba érkezéskor azonnal s a továbbiakban míg a készlet birtokukban van, az időközi változások feltüntetésével minden hónap elsején kötelesek a fenti rendeletnek megfelelő bejelentési lapot a kereskedelmi minisztérium ipari műszaki osztályához beküldeni.

A tekeasztalok szegélyezésére szolgáló gummianyagok bejelentése. A m. kir. minisztérium 1150—1917. M. E. sz. rendelete szerint mindazoknak, akiknek 1917. május 10-ikén gummiszegélyes tekeasztal vagy ily asztalok szegélyezésére szolgáló gummianyag van birtokukban vagy őrizetükben, kötelesek azt két egyezően kiállított példányban az illetékes elsőfokú iparhatósághoz bejelenteni. A rendelet a BUDAPESTI KÖZLÖNY május 9. i. 106. számában jelent meg.

TANÜGY.

2059—1917. sz. Sárosvármegye kir. tanfelügyelőjétől.

Körlevél.

Sárosvármegye területén levő összes népoktatási intézetek igazgatóihoz és tanerőikhez.

Vonatkozással f. évi április 21-ikén 1525. sz. alatt kelt és a MAGYAR KISDEDNEVELÉS ÉS NÉPOKTATÁS vármegyei hivatalos tanügyi közlöny f. évi május 6-ikán megjelent számában kiadott körlevelemre, a m. kir. vall.- és közoktatásügyi miniszter úr a tanulóifjúságnak a mezőgazdasági munkálatokban való részvétele ügyében ezúttal közvetlenül fordult a tanító- és tanári testületekhez, mely felhívás a NÉPTANÍTÓK LAPJA f. évi május 24-ikén megjelent 21-ik számában adatott közre. Az ekként megindított mozgalom kétségtelen, hogy a mai nehéz időkben ki sem számítható jelentőséggel bír, miért is az adott viszonyokhoz képest a közreműködés kifejtése el nem kerülhető. A magam részéről is felhívom tehát tankerületem tanítóinak és tanárainak figyelmét, főleg pedig a nagyobb községek és a városok tantestületeit a mozgalom lelkes felkarolására. A miniszteri felhívás, illetve körlevél részletesen ismerteti a tanulóknak mezői munkálatoknál való felhasználása körüli eljárást, melynek 19-ik pontja értelmében a munkára jelentkező tanulókról, a munkacsoportok megalakításáról és a felügyelők beosztásáról szóló kimutatás legkésőbb június 10-ikéig felterjesztendő a vall.- és közokt.-ü. minisztérium VI/a. osztályába Budapestre, minek megtörténte egyidejűleg hozzám is bejelentendő.

Miután a tanulók csoportjának munkára való beosztása iránt a vármegyei munkabizottság intézkedik, mely okból minden egyes csoport a munkabizottságnak bejelentendő, ezúttal is tájékoztatom Címet, hogy a vármegyei munkabizottság székhelye Eperjes, vármegyeháza.

Eperjes, 1917. május 24. Szabó Elemér s. k.,
kir. tanfelügyelő.

Gazdasági népiskolai tiszteletdíj. A vall.- és közokt.-ü. miniszter a magyarkapronczai áll. el. iskolával kapcsolatos kisebb fokozatú gazdasági népiskola vezetésével megbízott tanerő tiszteletdíjának fedezésére az 1914—15-iki tanévtől kezdve további intézkedésig tanévenként 100 kor.-t és a pécsújfalvi áll. el. iskolával kapcsolatos kisebb fokozatú gazdasági népiskola vezetésével megbízott tanerő tiszteletdíjának fedezésére az 1915—16. tanévtől kezdve további intézkedésig tanévenként ugyancsak 100 kor.-t engedélyezett.

Engedélyezés. A vall.- és közokt.-ü. miniszter a bártfai áll. polgári fiú- és leányiskola épületein szükséges pótmunkák költségeire 1895 kor. 50 fill.-t engedélyezett. — Vármegyénk kir. tanfelügyelője a héthársi áll. óvoda kútjának kitisztására és rendbehozatalára az óvoda pénztári fölöslege terhére 60 koronát engedélyezett.

Iskolabezárás járványos betegség miatt. A kissárosi r. k. el. iskolában előfordult kanyaró-megbetegedés folytán vármegyénk alispánja az iskolának a szükséges időre való bezárását elrendelte.

Br. Wodianer-féle jutalomdíj. A Magyar Tudományos Akadémia az id. báró Wodianer Albert-alapítványnak 1917. évre eső 1000—1000 kor. jutalmát, f. évi március 28-ikán tartott ülésén Porázik György salgótarjáni társulati és Törköly József rimaszombati áll. el. isk. igazgató-tanítóknak ítélte oda. A jövő évre szóló pályázatok a jutalomdíj iránt legkésőbb f. évi november hó elején adandók be a vm. kir. tanfelügyelőséghez. Az érdemesültséget illetőleg az illetőnek iskolai, társadalmi, irodalmi és netalán más irányú közhasznú munkálkodása is vétetik elbírálás alá.

Tanonciskola zésének ideje. ter által kiadott iparos- és kereskében szükséges, tanonc-iskolák 19 szabályszerű hatá nyerjen befejezést tanonc-iskoláknál állott kényszerhel hosszabb szünetre rendkívüli viszony folyó tanévben i körülmények, an tanonciskolák n előrt való bereke körülmény, hogy kezében a tanon kertgazdasági mu ken a megadot alapján esetleg igénybe és ezalta ségének tetemes tanítás eredmén Ennélfogva a m kir. tanfelügyelőt esetekben a tan tésére a tanonci zését engedélyez ter, hogy amely ből a tényleg be kint a 10 alá sza osztállyal összev osztályban tanítat tanulóinak összes lában 25, s ker száll, az iskola n

Pályázati h apród-iskolákban fentartott és az tén betöltendő m alapítványi és ta eszerint a budap nica, wieni, prá cs. és kir. gya mint a kassai iskola osztályát 1918-iki tanév nagyobb számú alapítványi hely, magánalapítvány polgári nevelés részére rendelk apród-iskolába képzettséget va nyitványokkal kell igazolni. A nézve iskolai b pályázó valame joggal felruház osztályát legalá el. Az állami v lévő k a magy helyek elnyerés zett pályázati hatóságuk útjá lyek szolgálati közvetlenül a később folyó benyújtani. Me feltételek külö nyomdában W wieni udvari k **Egyhuzar** A vall.- és köz növendékek na engedte, hogy girálti áll. el. i magyarkapronc pedig a tanév t március végéig,

Tanonciskolák folyó tanévi befejezésének ideje. A vall.- és közokt.-ü. miniszter által kiadott rendelet értelmében a jövő iparos- és kereskedőnemzedék képzésének érdekében szükséges, hogy az iparos- és kereskedőtanonciskolák 1916—17. tanévi működésai s a szabályszerű határidőben, tehát június hó végével nyerjen befejezést. Különösen szükséges ez azon tanonciskoláknál, amelyeknek a váratlanul előállott kényszerhelyzetből kifolyólag tanév közben hosszabb szünetet kellett tartaniok. A jelenlegi rendkívüli viszonyok következtében azonban a folyó tanévben is állhatnak elő olyan kivételes körülmények, amelyek indokoltá teszik egyes tanonciskolák működésének a fenti időpont előtt való befejezését. Így különösen az a körülmény, hogy a háborús viszonyok következtében a tanoncok a túlnyomólag mező- és kertgazdasági munkálatokkal foglalkozó helyeken a megadott iskoláztatási felmentések alapján esetleg nagyobb számban vétetnek igénybe és ezáltal az egyes osztályok népességének tetemes és állandó megfogyatkozása a tanítás eredményét károsan befolyásolhatja. Ennélfogva a miniszter felhatalmazta a várm. kir. tanfelügyelőt, hogy indokolt és méltányos esetekben a tanonciskolai bizottság előterjesztésére a tanonciskolai tanítás korábbi befejezését engedélyezze. S elrendelte még a miniszter, hogy amely tanonciskolánál a fenti okokból a tényleg bejárt tanoncok száma osztályonként a 10 alá száll, az osztályok a legközelebbi osztállyal összevonandók és egy összevont osztályban tanítandók, ha pedig az iskola bejárt tanulóinak összes létszáma az iparostanonciskolában 25, s kereskedőtanonciskolában 15 alá száll, az iskola működése berekeszthető.

Pályázati hirdetmény a cs. és kir. hadapród-iskolákban magyar honos ifjak részére fentartott és az 1917—18. iskolai év kezdetén betöltendő magyar állami alapítványi, magán-alapítványi és tandíjmentes helyekre kiadtván, eszerint a budapesti, temesvári, karlováci, kame-nicai, wieni, prágai, grazi, brünni és innsbrucki cs. és kir. gyalogsági hadapród-iskolák, valamint a kassai katonai főreáliskola hadapród-iskolai osztályának I. évfolyamában az 1917—1918-iki tanév kezdetén (szeptember közepén) nagyszámú egészen ingyenes magyar állami alapítványi hely, több tandíjmentes hely és három magán-alapítványi hely fog betöltés végett a polgári nevelésből belépő magyar honos ifjak részére rendelkezésre állani. A cs. és kir. hadapród-iskolába leendő felvételre a megfelelő előképzettséget valamennyi pályázónak iskolai bizonyítványokkal és a felvételi vizsga letétele által kell igazolni. Az első évfolyamra való felvételre nézve iskolai bizonyítvánnyal igazolandó, hogy a pályázó valamely nyilvános, vagy nyilvánossági joggal felruházott középiskolának négy alsó osztályát legalább elégséges eredménnyel végezte el. Az állami vagy törvényhatósági szolgálatban lévők a magyar állami alapítványi díjmentes helyek elnyerését kérő és szabályszerűen bélyegzett pályázati folyamodványaikat az előjáró hatóságuk útján, a honvédséghez tartozó személyek szolgálati úton, a többi pályázók pedig közvetlenül a honvédelmi minisztériumhoz legkésőbb folyó évi július hó 15-ikéig kötelesek benyújtani. Megemlítjük még, hogy a felvételi feltételek különnyomatai a cs. és kir. államnyomdában Wienben és Seidel L. W. és fia wieni udvari könyvkereskedőnél kaphatók.

Egyhuzamos tanítás engedélyezése. A vall.- és közokt.-ü. miniszter a messziről járó növendékek nagy számára való tekintettel megengedte, hogy az 1917—18. tanév folyamán a girálty áll. el. iskolában az egész tanéven át, a magyarkapronczai és radácsi áll. el. iskolákban pedig a tanév téli hónapjaiban (november 1-jétől március végéig) a tanítás egyhuzamban tartassék.

KÖZGAZDASÁG.

Konyhakert.

Mindenki, aki konyhakert-műveléshez fogott, szomorúan tapasztalja, hogy a kezdet nehézségeihez még a kedvezőtlen időjárás is hozzájárult s a legutóbbi napokban beállott fagy reményeinek nagy részét romba döntötte. Kertésznek sohasem szabad csüggednie, ha egyik-másik növényünk a fagytól szenvedett vagy teljesen tönkrement, módunkban van még azt új ültetéssel pótolni; az időt ne vesztessük, hanem sietve lássunk hozzá a második ültetéshez.

A megyszerzte pusztított fagy a babot ott, ahol már az kikelt, tönkretette; hasonló sors érte a burgonyát, ugorkát és tököt is; a kukoricának csak bizonyos százaléka pusztult el.

A babot legcélszerűbb újra ültetni, mert bár nem minden egyes növény pusztult el, nem érhetjük el a kívánt eredményt újbóli ültetés nélkül. A kukoricának csak magasabb levelei pusztultak el, azt szükségtelen újra ültetni, mert az melegebb időjárás esetén tovább fog hajtani. Ugyanez áll a burgonyára nézve is; ellenben az ugorkát, tököt feltétlenül újra kell ültetnünk, mert ezek a fagyot nem bírják ki; a második ültetésnél a magot csak 2—3 centiméter mélységre kell a földbe ültetni, hogy az gyorsabban kikelhessen, mert a vékony földréteget könnyebben áttöri a növény; ajánlatos azt naponként langyos vízzel megöntözni, ha azonban az időjárás hideg lenne, fagytól kellene tartani, az öntözést el kell hagynunk.

A száraz időjárás miatt palántáinkat csak kis részben lehetett kiültetni, kiültetett palántáink öntözése elég fáradsággal és költséggel jár, azonban ha a héten megázna a föld, ne késlekedjünk összes palántáinkat állandó helyére kiültetni.

Aktuális pénzügyi és gazdasági hírek.

A háború után kapunk nádcukrot. Külön tröszt alakult Amerikában arra, hogy elárassza vele a közép-európai piacot. Teheti is. Hisz befektetett tőkéjük 65%-át egy év alatt kinyerték a cukorgyárak. S hány esztendőben volt már módjukban ezt megtenni! Ekkora nyereséges ma a cukortermelés. Hát még most, amikor további 20%-kal engedte emelni a kormány a cukor árát. Micsoda rengeteg nyereséget fog ebből zsebre vágni a Rotschildék Hitelbankja, meg a Kereskedelmi Bank. Mert hát összes cukorgyáraink csakúgy, mint a malmaink, meg a bányáink is ezé a két intézeté. Mikor állnak már egyszer sarkukra az így kifosztott érdekeltek, s szereznek meg maguknak egy-egy cukorgyárat, malmot?!

Vízszabályozási munkákra 126 millió. Ennyit fektetne be az országos vízepítési igazgatóság. Persze, majd csak a háború után. Ha ugyan a pénzügyminisztérium vörös krétája nem törli az egészet.

Nyereség csak 68%. A Magyar Pamutipar r.-t. tavaly még két milliányi részvényitőkéje többlet jövedelmezett 1 $\frac{1}{2}$ milliónál. Hát még az osztrák gyárak mennyit vasalhattak be rajtunk, ha a gyenge magyar vállalat így nyúz bennünket! Aztán ne legyen méregdrága minden ruházati cikk!

Az erdők a kikiáltási áron felül kilencven százalékkal kelnek el. Mennyivel drágább lesz majd azután a kitermelt faanyag? A tűzelőfa is, meg az épületfa is. S ennek folytán azután az építkezés is, meg a fűtés is; ott, ahol nem szénrel tüzelnek. Betelelni, betelelni! Nem tudjuk eléggé ezt olvasóinknak a szívére kötni. Amerikában, Franciaországban persze központi fűtéseket is találnak a fűtési bajok ellensúlyozására. Hejh, ha minálunk is meg lett volna már ez, mennyivel könnyebben úsztuk volna

meg a szénhiányt a télen! A porosz szén nélkül is meglehetünk volna, valutáris okokból is nagyjelentőségű lett volna ez. De persze a háború alatt központi és városi fűtéseket nem lehet teremteni. De lehet beszerezteini fűtenivalót a nyáron. A községekkel is, a szövetségekkel is, meg a beszerzési csoportokkal is, meg a hivatali felsőbb-ségekkel is, a hivatalból megalakítottakkal csakúgy, mint az alkalmi egyesüléssel. Csak ne tartuk a Pató Pálék szavát, hogy ejh, ráérünk mi arra még! Ezzel szemben a Sárosmegyében létesítendő közigazgatási és állami tisztviselők szövetsége reánk nézve csak üdvös lehet, mert azt megyénk intéző felsőbb körei vették kezükbe.

Bankok kezére kerülnek a városi földek. Sűrűn kilincselnek a bankok emberei Szegeden, Kecskeméten, Aradon a városnál, hogy jó pénzért engedjék át földjeiket a bankoknak. Már akár örökáron, akár hosszú bérletre. Ami egyre megy. Így is, úgy is kisiklik a városok kezéből. S ahogy mi ismerjük, hogy milyen messzire elér a bankok keze: biztosak is lehetünk benne, hogy sikert is fognak elérni nem egy helyen. Hacsak a polgárság részen nem lesz. Hejh, pedig mennyire kellenének azok a földek a lövészárokból hazatérőknek! Vagy majd ezek maguk álljanak részen, hogy biztosítsák maguknak a bankok elől a földet? Micsoda pompás célja lehetne ez a hadbavonultak szervezkedésének. De hol az az ember, aki ezt meg is csinálná?

Sz. L.

Felelős szerkesztő: Kiadótulajdonosok:
Dvortsák Győző. Koós Ernő és Frigyes

NYILTTÉR. Nyilatkozat.

Félreértések elkerülése céljából, a valószínűleg megfelelően ezennel kinyilatkoztatjuk, hogy a hatodik hadikölcsön aláírási felhívásának szétküldése alkalmával, üzletfeleinkhez intézett bizalmas közlésünkbe nyomdahiába csúszott be, amennyiben 100 korona jegyzés után 50 fillér engedmény helyett 60 fillér lett felajánlva, amit csak egy pár felhívás szétküldése után vettünk észre, ami a többi aláírási felhívásnál azonnal kiigazítást nyert.

Ez alkalommal kötelességünknek tartjuk kijelenteni, hogy a rendeleteket és törvényeket mindenkor és mindenben a legszigorúbban betartjuk.

Eperjes, 1917. május 23.

Kereskedelmi Takarékpénztár.

Értesítjük a város közönségét,
hogy az eperjesi Színház- és
Uránia-mozgónknál alkalmazott
Orosz Dániel úrnak üzletvezetői
minősége f. évi május 15-ikétől
kezdve megszűnt.

A miskolci Apollo-mozgó
Részvénytársaság. ...

Jókarban levő, 4 légkörnyomású
üzemképes

cséplő-lokomobil

■ ■ eladó. ■ ■

Bővebbet Eperjes, Fő-utca 63. szám alatt a
dohánytörszében.

ZONGORA és PIANINO

■ eladó. ■

Eperjes, Fő-utca 63. sz. a. a dohánytözsében.

3165—1917. ügyszámhoz.

Termelt tölgy- és erdeifenyő-haszonfaeladás.

(Közutak mentén fekvő rakodókon.)

A keczerpeklényi m. kir. erdőgondnokság magyarbódi alsó rakodóján készletezett 508·80 m.³ tölgy haszonfa és a delnekakasfalvai m. kir. erdőgondnokság szigordi rakodóján készletezett 744·54 m.³ vastagabb választékú erdeifenyő-haszonfa két eladási csoportban zárt írásbeli ajánlatok mellett nyilvános versenytárgyaláson eladatik.

A zárt írásbeli ajánlatok 1917. évi június hó 22-ikén déli 12 óráig a tótsóvári m. kir. erdőhivatalnál nyújtandók be és 1917. évi június hó 23-ikán d. e. 10 órakor az erdőhivatal helyiségében nyilvánosan bontatnak fel.

Részletes adatok, árverési és szerződési feltételek, valamint ajánlati űrlapok és borítékok a tótsóvári m. kir. erdőhivatalnál beszerezhetők.

Tótsóvár, 1917. évi május hóban.

M. kir. erdőhivatal.

Megbízható, szorgalmas, németül beszélő gazdasszony,

aki ízletesen főzni tud, a tej kezeléséhez, baromfityénésztéshez, valamint a kertmíveléshez is ért, mielőbbi alkalmaztatást talál *Grotkass Ernőné* Margonyán.

Raktárnokot

azonnali belépésre

— keres —

az Eperjesi Vendéglősök és Korcsmárosok Szövetsége.

Magánvizsgálatokra

a középiskola minden osztályából, érettségire, javító- és önkéntesi vizsgára gyorsan, felelősséggel készít elő tanulókat és felnőtteket a

ZSOLDOS-TANINTÉZET

Budapest, VII., Dohány-u. 84. Telefon 32-40. Díjazás csakis eredményes vizsga után.

Kisszebeni Hitelbank.

A Kisszebeni Hitelbank r.-t. közhírré teszi, hogy az intézeténél elhelyezett

takarékbetétek

1917. július 1-jétől kezdődőleg

netto 3·6 %

mellett kamatoztatnak. ☐

Pályázat.

A daróczi (héthársi járás, Sárosvármegye) körjegyzőségben a jegyzői pályára készülő, középiskolát (gimnázium, reál-, kereskedelmi isk.) végzett ifjú **jegyzői gyakorlonak** felvétetik. Fizetése évi 1000 kor. és a körjegyzői irodában ingyen lakás. Teljes ellátást – mosáson és ágyneműn kívül – a körjegyzőnél mérsékelt díj mellett kaphat.

Gallé István,
körjegyző.

Női szalmakalapok

jutányos áron, naponta
d. u. 3 és 5 óra között,
Fő-utca 97. szám alatt
eladók. :: ::

Bérbeadó

Gömörmege Tajti községben levő
■ 956 m. holdas birtokom. ■

Vasúti állomás Ajnácskő. A birtok áll cca 400 m. hold szántó- és rétből és cca 200 m. hold kitűnő erdős legelőből. Elegendő és jó gazdasági épületek. Közelebbi felvilágosítással szolgál *Kirchmayer Gerő*, Eperjesenyicze.

BUZIÁSFÜRDŐ

Magyarország legszénavdúsabb szén-savas, sós, vasas, radioaktív forrásai.
Moorfürdők. Hidegvízgyógyimód.

Elsőrangú

szívgyógyfürdő.

(Magyar Nauheim.)

Női bajoknál, hólyag-, vesebajok, köszvény, csúsz, idegbántalmaknál.

Fürdőidény: május-október.

Kifogástalan ellátásról gondoskodva van.

Hivatalos fürdőorvos: **dr. MAHLER GYULA.**

Buziáson fürdőorvosi gyakorlatot folytatnak:
dr. BIASINI J., dr. PORUTIU R., dr. SCHOPF J.,
dr. SUGÁR R., dr. GLASS R. urak.

Részletes prospektussal szolgál:

Muschong Buziás gyógyfürdőjének
igazgatósága. ::

Eredeti svéd gyártmányú

WIKING aratógépeket,

kaszáló-, marokrakó- és kéveketőgépeket szállít a

Magyar Általános Gépgyár R.-t.

Budapest, VI., Váci-út 141. Telefon 45—15.

Sürgőnycím: Magomobil Nagy tartalékrészraktár.

Geschmackvolle, elegante u. leicht ausführbare Toiletten

WIENER MODE

mit der Unterhaltungsbeilage „IM BOUDOIR“. Jährlich 24 reich illustrierte Hefte mit 48 farbigen Modebildern, mehr als 2800 Abbildungen, 24 Unterhaltungsbeilagen und 24 Schnittmusterbogen

Vierteljährlich: K 3.50 = Mk. 3.—
Einzelne Hefte 60 h = 52 Pfennig

GRATISBEILAGEN:

„Wiener Kinder-Mode“

„Für die Kinderstube“

„Für ältere und stärkere Damen“

„Für Haus und Küche“

„Schnittmusterbogen“

Schnitte nach Maß. Die Abonnentinnen erhalten eigenen Bedarf und den ihrer Familienangehörigen in beliebiger Anzahl gegen Ersatz der Spesen von 30 h = 30 Pfennige unter Garantie für tadelloses Passen. — Die Anfertigung jedes Toilettestückes wird dadurch jeder Dame leicht gemacht

Bestellungen bei allen Buchhandlungen und Zeitungsgeschäften sowie beim Verlag der „Wiener Mode“, Wien VI/2, Gumpendorferstraße 87. — Bei den Postanstalten zum amtlichen Tarif

Die „Wiener Mode“ ist sowohl in der österreichischen als auch in der deutschen Postzeitungsliste eingetragen

Meg van kimélve

a gondtól, hogy osztályozó
pénzszekrényére fordított
költsége megtérüljön, ha
annak visszavételére nekünk ajánlatot tesz.

National Registrier-Kassen-Ges.
m. b. H., Wien, VII, Siebensterngasse Nr. 31.

:: Kérjen időszaki értesítőt! ::
Amatőr-munkát szakszerűen végez!

RÉGI UJSÁGPAPIROS

különként 60 fillérért kapható
KÖSCH ÁRPÁD cég
papírüzletében, Eperjes.

EP

Előfizetési árak
Egész évre . . . 12
Félévre 6
Negyedévre . . . 3

Hirdetési díj: Egyhasábú
pétisor egyszeri hirdetés
15 f. Közlemények sora 4

A h

nemzeti köleső
folynak s a jegy
leg semmi ké
Nem marad,
mögötte az el

A belpolitik
nyire is izgató
vető erővel a
galomra.

Kormányok
nyok elmulhat
örökéleti.

A politikai
bármily mélyre
legyen — a
gyenge szócsat
küzdelemhez,
főleg most meg
lon folyik.

Bármily nag
is legyen a ko
a nemzet fiaina
szabad felejte
még most is
szerint az utol
érkeztünk. Mi

TÁ

Sz
A Temesvári Arany
Radvány

Az életem csodá
Ó, mennyi pomp
Minden kis öltés
S hittem, még s

Megcsalt a napfé
Álmok fonalát n
És elment lassan
S lantomra jöttem

Én nem tudom,
Hisz abból nőtt
De abban halt n

Virágos kendőm
Lágy melegét tö
Ó, szertefoszlott

Oly

Kedd

június 5-iké